

daššice ili kiščići za namatanje konca te lopari u Dalmaciji, a drvene čaše, zrcala, britvenice, škrinje od tesanih dasaka (s urezanim crtama) u Slavoniji. Od motiva su značajne zubre (cikcak-crte) i krugovi, napose sa šestokrakom rozetom. Plastično rezbareni životinjski i ljudski likovi pojavljuju se na vratovima dinarskih gusala, a izražajno su oblikovane zoomorfne i antropomorfne međimurske pokladne maske.

Lončarstvo. U jadranskome i dinarskome području rade se zemljane posude na ručnome lončarskome kolu. Ponajviše su neostakljene (neke ocrnjene kaljenjem). Ukrašene su valovitim i ravnim urezima te utiscima prsta na zemljanu obruču. Uobičajeni oblici su poklopci za pečenje (pekve, čripnje), zemljani kotlići (lopiže, bakrač), lonci i padele s okruglim uskama, katkada na tri nožice, te velike žare opasane s nekoliko zemljanih obruča. Najpoznatiji su lokaliteti: Rakalj u Istri, Veli Iž na zadarskome otočju, Kaluderovac u Lici, Potravlje kraj Sinja. U panonskoj zoni oblikuju se posude na nožnome kolu, glatke su, neostakljene ili djelomice ostakljene iznutra ili izvana, katkada i potpuno ostakljene izvana u žutoj, smeđoj i zelenoj, rjeđe u crvenkastoj ili crnoj boji. Motivi mogu biti izvedeni bijelom zemljom ili drugom bojom na površini posude, i to kao ravne ili valovite pruge, rozete, kompozicije točki i crtica, cvjetne kitice te šahovsko polje. Posebnu vrstu čini glatka grafitno-crna keramika (izrađuju je mohački Šokci). Osnovni su oblici čupovi visoka vrata, pehari s izljevom i ručkom, štuće i koršovi s uskim visokim vratom i ručkom, jednostruke i dvostruke posude za nošenje jela, velike trbušaste posude s poklopcem te s jednom ili dvjema ručkama, zvonolike pokljuje za pečenje s obručima i ručkom na vrhu, zdjele i razni oblici za pečenje kolača i peradi, svijećnjaci te male svirale u obliku životinja. Lončarski su obrtnici djelovali i u gradovima. U S Hrvatskoj ističu se tradicionalna lončarska središta: Jerovec u Hrvatskome zagorju, Petrinja, Ivanić Grad, Dubica, Cernik, Feričanci, Novo Selo, Golo Brdo.

Kožuharstvo je obrtnički rad razvijen pretežno u panonskome području. Razne vrste bijelih i smeđih kožuha ukrašene su kožnim aplikacijama (krugovima, cvjetovima, rozetama), kružnim bobicama, porubima, ogledalcima, a ponekad i vezom. Na zapadu je bilo i obojenih kožuha.

Kožarstvo. Opanci, čizme, pojasi i torbe ukrašavani su prošivanjem, ponekad i kožnatim vrpčama, a u dinarskome se području u kožu ukucavaju metalna zrnca i kružići.

Nakit u panonskome području čine pretežno različito oblikovani nizovi koralja, sedefa, zrna od bijeloga, crnoga, modroga i od zrcalnoga stakla, srebrni taliri i dukati; na SI su uobičajene i srebrne filigranske naušnice. — U dinarskome se području izrađuje nakit od srebrnih legura. Od muškoga se nakita ističu toke, ploče i alke na prsima, od ženskoga kintjaci i ogrlice s privjescima od srebrnoga lima ili novca (derdan), kopče i ukrasne igle velikih glava (špijude) s privjescima, lijevane pločice (majite), okovani taliri te kauri školjke. — U jadranskome je području nakit pretežno od zlata, dijelom filigranski: ploča pod vratom, igle (u oglavlju), ogrlice od niza kuglica (peružini), lanac (ili niz sedefa) s križem odn. nožem, medalje, prstenje, srebrne kopče za pojas i za pod vrat te nizovi koralja.

Šaranje tikvica uobičajeno je u Slavoniji. Najčešći su geometrijski motivi, napose šestokraka rozeta, biljne vriježe, hrastovo lišće i žir, životinjski likovi, katkada i prizori iz pučkoga života.

Bojenje jaja se izvodi tehnikom batika u crvenoj, žutoj, smeđoj, plavoj, crnoj pa i ljubičastoj boji; u dinarskome području i u Konavlima jaja su bojena u jednoj boji (crvenosmeđe, crno), a u Slavoniji i Podravini i u više boja.

Oblikovanje tijesta, osobito obrednih peciva i licitarskih proizvoda izvođa se ornamentalnim i raznim figuralnim likovima.

Pletiva od klasja u obliku vijenaca, kruna, spiralnih visećih »luster«¹, uobičajena su u Slavoniji i Baranji.

LIT.: J. Belović-Bernardzikowska, Hrvatski narodni vezovi, Osijek 1906. — N. Bruck-Auffenberg, Dalmatien und seine Volkskunst, Wien 1911. — A. Matasović, Slavonske graničarske tikvice, Zagreb 1922. — M. Kus-Nikolajev, Hrvatski seljački barok, Etnolog (Ljubljana), 1929. — Isti, Ekspresionizam u seljačkoj umjetnosti, Zagreb 1929. — V. Tkalić, Seljačko čilimarstvo u Jugoslaviji, Zagreb 1929. — A. Matasović, Seljačko rezbarstvo u slavonskoj Posavini, Zagreb 1933. — Zbirka hrvatskih narodnih ornamenata, I—VI, Zagreb 1941. — Lj. Babić, Boja i sklad, Zagreb 1943. — M. Kus-Nikolajev, O kožusima hrvatskih seljaka, Zagreb 1944. — M. Gavazzi, Hrvatska narodna umjetnost, Zagreb 1944. — A. Pleše, Hrvatski narodni ornamenat, Zagreb 1944. — M. Gušić, Tumač izložene građe, Zagreb 1955. — J. Radauš-Ribarić i B. Szenczi, Vezak vezla, Zagreb 1973. — J. Radauš-Ribarić, Narodne nošnje Hrvatske, Zagreb 1975. — V. Domaćinović, Škrinje od tesanih dasaka u Jugoslaviji, Vinkovci 1977.

J. R. R.

NARODNA UMJETNOST, časopis za istraživanje folklor; izlazi kao godišnjak u Zagrebu od 1962. Uz širu etnološku tematiku donosi priloge s

NARODNO GRADITELJSTVO, balatura na Molatu

područja narodne likovne umjetnosti. Dosadašnji urednici: Zoran Palčok, Maja Bošković-Stulli, Dunja Rihtman-Augustin i Zorica Rajković.

NARODNO GRADITELJSTVO, naziv za građevine koje se, izvan utjecaja urbanih činilaca, podižu za potrebe stanovanja i gospodarske djelatnosti pretežno seoskoga stanovništva. Postanak i razvitak narodnoga graditeljstva određen je različitim činiocima među kojima su najvažniji: raspoloživi građevni materijal, klimatski uvjeti, stupanj organizacije i razvijenosti gospodarskoga života te različiti kulturni, etnički i vjerski utjecaji. Narodna se arhitektura najčešće svrstava po građi u kamenu, drvenu i kombiniranu (*pletenu*) arhitekturu. Kamena arhitektura raširena je u primorskome, odn. širem krškom području; najtipičniji je njezin predstavnik tzv. jadranska kuća, jednostavnih oblika, s karakterističnim vanjskim stubištem (*balatura*), krovom na dvije vode i pokrovom od kamenih ploča ili poluobloga crijeva. Drvena arhitektura razvijena je u brdskim i šumovitim krajevima; prevladava tip građevina izvedenih od tesanih greda (*planki*). Ta arhitektura mahom pokazuje veću raznovrsnost oblika (krovovi na dvije ili četiri vode) uz čestu primjenu dekorativnih elemenata (na fasadama, vratima i prozorima); pokrov kuća je od drvenih daššica (*šindra*), slame ili od jednostavnoga crijeva. Razvijenijemu tipu pripadaju građevine zidane ukriženim drvenim gredama koje su ispunjene nabijenom zemljom ili opekom (*na kanate*, *bondruk*); krov je uglavnom od crijeva i ćeramide. Osim kuća, pučkomu graditeljstvu pripadaju razne građevine namijenjene gospodarskomu životu (ambari, staje, peći, mlinovi, bunje) i objekti sakralne namjene (crkve brvnare, groblja). Tradicijsko graditeljstvo održalo se do poč. XX. st., a u nekim krajevima i nakon toga. Prodom urbanizacije i utjecajem civilizacijskih činilaca naglo se mijenja izgled

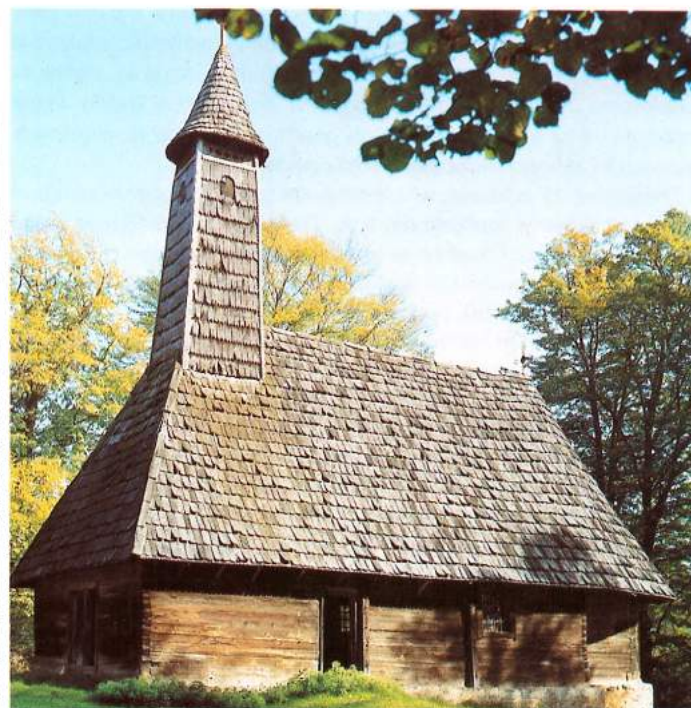
KUĆE U PRAKONJI KRAJ SVETOGA VINČENTA U ISTRI

DRVENA KUĆA U SUNJSKOJ GREDI

CRKVA BRVNARA U BUZETI KRAJ GLINE

seoskih naselja, a tradicijsko n. g. ustupa mjesto suvremenoj gradnji. Pojedini vrijedni primjerci i karakteristične cjeline nar. arhitekture zaštićeni su kao spomenici kulture. Prema primijenjenim graditeljskim i prostornim rješenjima u Hrvatskoj se razlikuju tri područja. U jadranskoj se području gradilo od kamena koji je bio ili obrađen (klesan) i vezan žbukom ili neobrađen i slagan u *suho* (za staje, ograde i sl.). Krovovi blagih kosina na dvije vode pokriveni su kalanim, vapnenačkim pločama ili valjkastim crijepom (*kupe, kanalice*). Prevladavaju uske, visoke kuće: u prizemlju je spremište (*konoba*), a vanjske kamene stube vode na kat. Uz ulazno pročelje redovito je kamena terasa (*balatura*) koja je, položena na prizemni kameni luk, tipični građevinski element jadranske kuće. Na katu su soba i kuhinja, a još je češće kuhinja u potkrovlju. Središnje mjesto u kuhinji zauzimalo je povišeno ognjište (*komin*) s polupiramidnom napom za odvod dima, povezanom s dimnjakom. Kruništa dimnjaka su najrazličitijih oblika. Drugi tip kuće, građen većinom u jadranskoj zaleđu, bila je prizemnica s kuhinjom (*ognjenica*) i sobom (*kuća*). Okućnica je redovito bila mala, većinom neograđena, osim u istarskim selima, gdje uz ograde dominiraju istaknute kamene kapije, *portuni*. Na dvorištima su se nalazile staje za stoku u obliku manjih jednodostupnih zgrada od suhozida s krovnim pokrivačem od slame, trske ili granja.

KUĆA U OKOLICI OZLJA

Zajednička seoska građevina bila je posebna zgrada, *uljara*, s mlinom za mljevenje maslina (*mlinica, toš*), tijeskom (*torkula*) i ostalim uređajima za dobivanje ulja. Premda se žito većinom mljelo na kućnim ručnim mlinovima, u nekim su jadranskim naseljima u prošlosti postojale i vjetrenjače. U maslinicima, vinogradima i uz polja seljaci su gradili skloništa: negdje su to jednostavne zgrade građene u *suho*, često samo s tri zida i krovom od nabacana granja (*poljske kućice, sinice*); drugdje su kružna tlocrta i cilindrična korpusa s tzv. »nepravom kupolom« (*bunje, čemeri, trimi, kažuni*). Opskrba vodom rješavala se i skupljanjem kišnice u *cisternama*, kojih se lijepo isklesana kamena grla često nalaze na kućnoj terasi. Sela, prvotno smještena uz uvale, rubove kraških polja i vrtača, pretežno su zbijena, s kućama prislonjenima jedne uz druge i uskim popločanim ulicama. Ta su naselja svojom kamenom građom dopunjenom sredozemnom vegetacijom skladno srasla s prirodnom okolicom, a obradive površine zemlje koje su ih okruživale, opasane ogradama od naslagana kamenja (*gromače*), bile su tipična oznaka krajolika.

U SZ Hrvatskoj prevladavala je drvena građa. Zidovi su bili građeni od vodoravno složenih tesanih ili piljenih greda (rijetko oblica ili poluoblica) s usjecima različito prilagođenima za njihovo čvrsto spajanje na uglovima, ili pak od kombinirane konstrukcije vodoravnih greda i u razmacima postavljenih uspravnih greda. Nešto strmiji krovovi na četiri strehe (skošeni) i vrlo često sa smanjenim trokutnim zabatnim strehama (poluskošeni) pokriveni su slamom (stariji), pločastim crijepom, a katkada i tesanim daščicama — šindrom. Prizemnice su imale trodijelni tlocrt: u sredini je bila kuhinja s poluotvorenim ognjištem, koje se nastavljalo u sobnu peć, građenu od pećnjaka. Dim se širio po tavanu do zabatnih otvora (zabat je prije bio izveden u pleteru) jer nije bilo dimnjaka. S jedne strane kuhinje bila je veća soba (*hiža*), prostorija za dnevni boravak, a s druge strane manja (*hižica*), koja je osim za stanovanje katkada služila i za ostavu. Kuće građene na kosu terenu imaju donji dio podzidan kamenom pa se tako dobivena podrumka prostorija koristi za spremište, gdje se i za staju, dok je gornji dio kuće s jedne ili s dviju strana opasan trijemom. Takve su se kuće najčešće gradile u brežuljkastim predjelima Hrvatskoga zagorja, Grigorja i Žumberka. U poplavnim područjima uz Savu i Lonju kuće su stajale na drvenim ili od opeka građanim stupovima, tzv. *sohama*. Vjerojatno su se od takvih *sošnica* razvile lijepe i vrlo prostrane katne kuće, koje su prevladavale u Pokuplju, Turopolju i Posavini. U prizemlju su imale po tri prostorije gospodarske namjene, od kojih je srednja bila otvorena (za smještaj kola i većih oruđa). Vanjske natkrivene stube, često s dekorativno izvedenom ogradom, vode na kat u stambene prostorije, gdje je također bio primijenjen osnovni trodijelni raspored prostorija. Oko kuće je obično bilo prostrano, katkada i ograđeno dvorište, s nizom nepravilno

raspoređenih pomoćnih zgrada. Ako je obitelj činila veću zadrugu, tu su se redale i jednodostorne drvene zgrade za pojedine obitelji (*komore*), potom za stoku ili kombinirane višenamjenske gospodarske zgrade (*štagljevi*) za spremanje sijena, krupnih alata i naprava, te posebno priređen prostor za vršenje žita. Od zgrada za spremanje usjeva osobito su slikovita bila spremišta za kukuruz u klipu, eliptična tlocrta i trbušasta korpusa, sagrađena od ljeskova pruca (*koš, kurušnjak*). Na dvorištima su bile sušnice za sušenje lana, konoplje i voća. Na potocima u blizini sela stajale su drvene vodenice za mljevenje žita, a u vinogradima kolibe, koje su se, osim kao skloništa i spremišta za alat, upotrebljavale i za preradu i smještaj vina (*kleti, hisovi*). U brežuljkastim predjelima sela su uglavnom bila razbijena tipa i sastojala su se od nekoliko odvojenih zaselaka, dok su u ravničarskim krajevima bila zbijenija, s okućnicama pretežno smještenima uz put ili rijeku. Poput kuća, u tim su se selima od drvene građe gradile i crkvice, katkada s vrlo lijepo oslikanom unutrašnjošću (crkva Sv. Barbare u Velikoj Mlaci kraj Zagreba).

Sasvim na sjeveru i na istoku Hrvatske zidovi kuća građeni su od zemlje: nabojem, domaćom nepečenom ciglom (*čerpič*) ili pravom pečenom opek. Vrlo je udomaćena i kanatna gradnja zidova: osnovna konstrukcija od vodoravnih, uspravnih i kosih greda ispunjena je pleterom, tesanicama ili opek, potom je sve premazivano mješavinom zemlje i pljeve te naposljetku obijeljeno. Kuće su u tim krajevima prizemnice, starije većinom s dvostrešnim krovom od slame ili trske (na istoku) a novije od pločastoga crijeva, s trijemom duž dvorišnoga pročelja; užom su stranom pretežno bile okrenute ulici. Po Slavoniji i Baranji vrlo su uobičajene duge, jednokrovne zgrade, gdje se osim glavne stambene kuće (sastavljene također od veće ulične sobe, središnje kuhinje i manje sobe) pod istim krovom nastavljaju i stambene prostorije za pojedine obitelji s posebnim ulazom iz trijema (*kućari, kiljeri*), kao i ostale kućne i gospodarske prostorije: spremišta, staje, pecare i sl. Na usku i dugačku dvorištu dominirao je bunar s dermom, a na središnjem se položaju obično nalazio bogato ukrašen drveni ambar za žito. Na prednje se dvorište nastavljalo stražnje s gumnom, utabanom kružnom ravninom za vršenje žita. I mlinove je pokretala stoka; stoga su to bile veće zgrade kružne osnove i stožasta krova (*suvar*). Sela su u ravničarskim predjelima najčešće zbijena, s pravilnim okućnicama, poredanima uz ulicu, šor, dugačku i po nekoliko kilometara. Dvorišta su prema ulici ograđena drvenom ogradom (*taraba*), s malom i velikom *kapijom*. Ravne ulice s drvoredima dudova i klupama pred kućama, gdje su stanovnici provodili ljetna predvečerja, bile su tipične oznake krajolika I Hrvatske. Izvan naselja nalaze se posebni gospodarski pogoni, *salaši i konaci*, sa zgradama za stanovanje i nastambama za stoku. Značajka toga područja su i *zemunice*, prostorije iskopane u laporu, koje gdje gdje služe kao spremišta.

LIT.: Hrvatski građevni oblici (Das Bauernhaus in Kroatien, Kroatische Bauformen), I—V (zbirka nacrti seljačkih kuća u Hrvatskoj, s predgovorom M. Pilara), Zagreb—Dresden 1904—11. — *M. Gavazzi*, Pregled etnografije Hrvata, I, Zagreb 1940. — *M. Miličić*, Nepoznata Dalmacija, Zagreb 1955. — *A. Freudenreich*, Narod gradi na ogoljelom krasu, Zagreb—Beograd 1962. — Selo Trg kod Ozlja, Beograd 1969. — *A. Freudenreich*, Kako narod gradi na području Hrvatske, Zagreb 1972. — *A. Muraj*, Transformacija načina i kulture stanovanja u Jalsveću, Narodna umjetnost (Zagreb), 1977. — Tradicionalna stambena kuća, Zagreb 1978. — *K. Marković*, O tradicijskoj arhitekturi kao kulturnoj pojavi, ZNŽO, 1983. A. Mj.

NARONA → VID

NAŠICE. Spominju se od XIII. st. (*Nekche*) kao posjed templara s romaničkom crkvom Sv. Martina i roda Aba, koji je podignuo castrum (gradište se nalazi uz današnje groblje). Nakon templara N. su držali Ivanovci, potom Gorjanski, pa knezovi Iločki, a 1532—1687. Turci. Od kraja XIII. st. na posjedu Aba su franjevci. Njihova (sada i župna) crkva Sv. Antuna Padovanskoga ranogotička je crkva propovjedničkoga tipa izduljena poligonalnoga svetišta s potpornjima. Spaljena je bila 1683, obnovljena 1703—07. Tijekom XVIII. st. barokizirana: uz lađu su prigradene dvije kapele (1719. i 1763), sagrađen je 45 m visoki zvonik (1712—14), a produljena crkva dobiva novo pročelje (1763—65). U crkvi se nalaze barokni oltari (1765—74), propovjedaonica (1769), ispovjedaonica (1772), orgulje Josipa Jančeka iz Budima (1776), rokokoratorij s grbom Pejačevića, korske klupe s ciklusom reljefa o kralju Davidu i Sv. Antunu Padovanskome. Među slikama se ističu radovi fra Josipa Kronovetera i slika na gl. oltaru koju je potpisao Ivan Garikovac 1771, a među zlatarskim predmetima ciborij, monstranca (1766) i dva kaleža sa sličicama od emajla bečkoga majstora Leopolda Glockseissena, dar M. i G.

Marjanovića (1754). Uz crkvu je trokrilni jednokatni samostan pregrađivan 1712—55. — Na položaju Klara otkopane su (1953—56) ruševine srednjovj. samostana klarisa; među nalazima prevladava keramika. Uz prostrani park engleskoga tipa dva su dvorca grofovske obitelji Pejačević: klasicistički jednokatni (1812) s prizidanim kulama (1865) i prizemni (1909). Neogotičku kapelu Uzašašća Gospodnjega s kriptom Pejačevića gradio je H. Bollé (1881). Uz nju je grob skladateljice Dore Pejačević s njezinim poprsjem (D. Jovanović, 1906). U Našicama djeluje kolonija umjetničke keramike »Hinko Juhn« (osn. 1978). — U agresiji na Hrvatsku 1991—92. grad je teško stradao. Oštećene su crkva Sv. Martina, franjevački samostan s crkvom Sv. Antuna, dvorac Pejačević (klasicistički), groblje (kripta Pejačevića).

LIT.: *D. Pinterović*, Povijest Našica, Osječki zbornik, 1954. — *I. Mažuran*, Arheološko iskapanje u Našicama, ibid., 1956. — Umjetnost XVIII stoljeća u Slavoniji (katalog), Osijek 1971. — *S. Majstorović*, Našice kroz 700 godina 1229—1929, Slavonski Brod 1973. — *Z. Horvat*, Bedemgrad—Našice, Vijesti MK, 1977, 4. — *P. Cvekan*, Franjevci u Abinim Našicama, Našice 1981. — *Horvat—Matejčić—Priatelj*, Barok. — *L. Dobronić*, Posjedi i sjedišta templara, Ivanovaca i sepulkralaca u Hrvatskoj, Rad JAZU, 1984, 406. — Cultural Heritage of Croatia in the War 1991—92, Zagreb 1993. A. Ht.

NATALE, Bonifacio Dalmata → BONIFACIJ, NATAL

NAUMOV, Dimče, kipar (Titov Veles, Makedonija, 13. VI. 1938 — Pariz, 1976). Završio Školu primijenjene umjetnosti u Zagrebu 1958. Bio je suradnik V. Bakića 1958—66. U crtežu i skulpturi opredijelio se za analitičko, konstruktivno oblikovanje i dinamičke ritmove elementarnih geometrijskih jedinica (*Gradenje*, 1966; *Potres*, 1968). Samostalno je izlagao u Zagrebu 1965. i Bruxellesu 1968. Sudjelovao na Bijenalu mladih u Parizu 1965. i na izložbi »Suvremeno jugoslavensko kiparstvo« u Pragu 1969.

LIT.: *Z. Rus*, Jordan—Lovrenčić—Naumov, ŽU, 1967, 3—4.

Ž. Sa.

NEČUJAM, uvala na S strani otoka Šolte. Bila je naseljena u ant. doba (arheol. nalazi), a spominje se u srednjovj. ispravama. Potkraj XV. st. tu su boravili Dujam Balistrić i njegov prijatelj Marko Marulić; iz toga su se doba sačuvala ruševine gotičke crkvice Sv. Petra i kasnije pregrađena kamena kuća, u kojoj je uređena memorijalna zbirka M. Marulića.

LIT.: *C. Fisković*, Prilog životopisu Marka Marula Pečenića, Republika, 1950, 4. — Šolta (monografija), Split 1990.

NEDELIŠĆE, gradić u Međimurju. Jednobrodna gotička župna crkva Sv. Trojstva s poligonalnim svetištem (presvođeno križnim svodom) barokizirana je u XVIII. st.; s obje strane broda prigradnja je po jedna kapela, a uz gl. pročelje zvonik (1703). Svetište je izvana ukrašeno skulpturom rađenom pod utjecajem praških Parlera. Cinktor oko crkve potječe iz 1830. U crkvi su kameno svetojhranište iz poč. XVI. st. s drvenim kipovima iz XVII. st., nadgrobna ploča s grbom V. Dragića (1578), barokni oltari i propovjedaonica iz 1793—94. — U klasicističkoj kapelici je kameni kip Sv. Trojstva (oko 1768). Marijin pil podignut je 1812.

LIT.: *A. Horvat*, Spomenici arhitekture i likovnih umjetnosti u Međimurju, Zagreb 1956. — *Ista*, Između gotike i baroka, Zagreb 1975. — *Horvat—Matejčić—Priatelj*, Barok. A. Ht.

NEDINUM → NADIN

NEDJELJA → SVETA NEDJELJA

NEHAJEV CIHLAR, Milutin, književnik (Senj, 25. XI. 1880 — Zagreb, 7. IV. 1931). Studirao je kemiju u Beču, gdje je doktorirao 1903. Stekao je široku naobrazbu i upoznao lik. život i suvremena umj. kretanja (impresionizam, secesija). Zauzimao je istaknuto mjesto u krugu hrv. modernista na poč. XX. st. Pisao je romane, pripovijetke, eseje i kritike; bavio se publicistikom i prevodenjem. Prikaze izložaba i pojava u lik. životu Zagreba objavljivao je u »Nadi« (Sarajevo, 1901/02), »Obzor« (1902/03), »Agramer Tagblatt« (1916/17), »Jutarnjemu listu« (1921—27) i »Hrvatskoj reviji« (1928—29). Pisao je o A. Menzlu, V. Bukovcu, I. Rendiću, F. Kovačeviću, M. Račkom, A. Uvodiću, J. Mišeu, S. Šumanoviću, V. Gecanu i dr.

LIT.: *S. Batusić*, Poslije smrti Milutina Nehajeva, Savremenik, 1931, 10.

R.

NEIDHARDT, Juraj, arhitekt i urbanist (Zagreb, 15. X. 1901. — Sarajevo, 13. VII. 1979). Studirao je arhitekturu na Akademiji u Beču (P. Behrens), gdje je diplomirao 1924. Te godine za projekt zračne luke u Beču dobiva Lilienthalovu nagradu. God. 1925—28. radi u Zagrebu kod R. Lubinskog i L. Kalde, 1930—32. zaposlen je u ateljeu P. Behrensa u Berlinu (Haus Ring der Frauen, trgovačka kuća na Alexanderplatzu, sinagoga u Zlfnu, ljetnikovac Ganz u Cronbergu, seljačko naselje Hohenlanke),